

наступленням последствий, указанных в статьях Особенной части настоящего Кодекса, признается оконченным с момента фактического наступления этих последствий.».

Как представляется, в силу невысокой степени общественной опасности (вредности) административного правонарушения ответственность за его совершение на стадии неоконченного деяния должна наступать только в случаях, прямо предусмотренных законом. На это непосредственно указывает и ч. 2 ст. 2.3 «Покушение на административное правонарушение». Поскольку нормы КоАП не предусматривают каких-либо особых правил привлечения к административной ответственности либо освобождения от данной ответственности, равно как наложения административных взысканий в случае совершения неоконченного правонарушения, то закрепление в Общей КоАП нормы о покушении на административное правонарушение не имеет практической ценности. Кроме того, следует отметить, что признание деяния оконченным на стадии покушения характерно для небольшого количества статей Особенной части КоАП (ст. 10.5, 11.2, 12.29, 14.1, 15.35, 23.14, 23.29, 23.30, 23.31, 23.32), что фактически означает незначительное практическое применение института покушения в административно-деликтной сфере.

ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ НЕРУХОМИХ ПАМ'ЯТОК УКРАЇНИ: ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАВОВІ ПИТАННЯ

Михайліченко М.А., кандидат історичних наук,
старший викладач кафедри державно-правових дисциплін
та українознавства Сумського національного університету

Циганок М.Г., старший викладач кафедри
державно-правових дисциплін та українознавства
Сумського національного університету
(Україна)

В українському законодавстві відсутній нормативно-правовий акт, який би охоплював усі аспекти охорони культурної спадщини. Водночас, найбільш фундаментальне значення для функціонування системи охорони пам'яток в Україні має прийнятий у 2000 р. Закон України «Про охорону культурної спадщини» [2, 9-10]. В цьому законі об'єкт культурної спадщини визначено як: «визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти (об'єкти підводної культурної та археологічної спадщини), інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність». Об'єкти культурної спадщини незалежно від форм власності відповідно до їхньої археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності підлягають реєстрації шляхом

занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категоріями національного та місцевого значення пам'ятки. Відповідно, пам'яткою культурної спадщини визнається «об'єкт культурної спадщини, який занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, або об'єкт культурної спадщини, який взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом, до вирішення питання про включення (невключення) об'єкта культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» [1].

Механізм занесення пам'ятки до Державного реєстру нерухомих пам'яток України визначається Наказом Міністерства культури України «Про затвердження Порядку обліку об'єктів культурної спадщини» і передбачає три основних етапи: 1) взяття на облік об'єкта культурної спадщини; 2) оформлення облікової документації; 3) занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру.

Взяття на облік об'єкта культурної спадщини здійснюється уповноваженими органами (тобто органами виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій), повноваження яких поширюється на територію розміщення такого об'єкта, шляхом занесення його до Переліку об'єктів культурної спадщини. Уповноважений орган розглядає питання про занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку за власною ініціативою або за зверненням фізичних, юридичних осіб або інших громадських формувань. Рішення про занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку приймається у формі розпорядження голови місцевої державної адміністрації або акта Ради міністрів Автономної Республіки Крим, яке в день прийняття оприлюднюється на веб-сайті уповноваженого органу. З дня внесення до Переліку об'єкт набуває статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини. Уповноважений орган зобов'язаний забезпечити складання облікової документації на щойно виявлений об'єкт культурної спадщини у строк, що не перевищує трьох років з дати занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку.

Розробником облікової документації є наукові установи, в тому числі заклади культури, одним із основних видів діяльності яких є проведення наукових досліджень у сфері охорони культурної спадщини, та які мають у своєму складі чи залучають для проведення досліджень особу, що має науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук або доктора наук) за спеціальністю «музеєзнавство, пам'яткознавство» або таких наук: мистецтвознавство, культурологія, архітектура – для об'єктів монументального мистецтва; архітектури – для об'єктів архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва, а також ландшафтних; історії – для археологічних, історичних об'єктів та об'єктів науки і техніки. Облікова документація складається з: облікової картки; історичної довідки; матеріалів фотофіксації сучасного стану об'єкта; акта стану збереження. Облікова документація подається Мінкультури у паперовій формі у двох примірниках та в електронному вигляді.

Облікова документація разом із відповідним поданням подається до Міністерства культури, яке здійснює перевірку поданих документів на їх комплектність та відповідність вимогам. Якщо за результатами перевірки встановлено, що документи подані в повному обсязі та у відповідності до вимог,

вони підлягають обов'язковому розгляду Експертною комісією з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України у строк, що не перевищує 14 робочих днів. У разі позитивного висновку Експертної комісії, об'єкт культурної спадщини заноситься до Державного реєстру нерухомих пам'яток України [4].

На жаль, можна констатувати, що описана вище процедура формування Державного реєстру нерухомих пам'яток України є малорезультативною. Як зазначає фахівець з пам'яткознавства С.І. Кот, до Реєстру потрапила незначна кількість нерухомих пам'яток, що вказує на суттєві недоліки в організації даної справи. При цьому дослідник вказує на такі системні проблеми як: занадто складні вимоги до підготовки відповідної документації на оформлення внесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України; висока вартість послуг на оформлення відповідної документації, недоопрацювання на регіональному рівні, коли цій відповідальній справі не приділяється належної уваги на місцях [2, 8-9].

На нашу ж думку, головна проблема полягає у зайвій бюрократизації справи формування Реєстру. Як бачимо, взяття на облік об'єктів культурної спадщини, організація оформлення облікової документації і подання її на розгляд до Мінкультури покладається виключно на місцеві державні адміністрації. Фактично ж на органи охорони культурної спадщини місцевих державних адміністрацій і обласні краєзнавчі музеї, штати і фінансування яких вочевидь недостатні для організації повноцінної пам'яткоохоронної діяльності. Що ж стосується Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, та інших громадських організацій, до статутних завдань яких належать питання охорони культурної спадщини, то за ними лише формально визнається право бути ініціаторами розгляду питань занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру за категорією пам'яток місцевого значення. Як саме ця ініціатива може бути реалізована, у «Порядку обліку об'єктів культурної спадщини» жодним чином не зазначено.

Слід окремо зупинитися і на організації діяльності Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Відповідно до Порядку роботи цієї комісії, вона є дорадчим органом Міністерства культури України, а її члени (в складі діючої комісії їх 11) беруть участь у роботі на громадських засадах [3]. У останні роки, внаслідок певного спрощення та розблокування наповнення Державного реєстру нерухомих пам'яток, робота комісії відзначається відносною активністю і результативністю. Так, упродовж 2017 р. р. до Реєстру занесено 15 пам'яток за категорією національного значення та 1419 пам'яток за категорією місцевого значення. Проте, на державному обліку перебуває близько 120 тис. об'єктів нерухомої культурної спадщини, які наразі не внесені до Реєстру [2, 6-9]. Очевидно, що за існуючих темпів роботи комісії, їх внесення до Реєстру розтягнеться на десятиріччя.

Вважаємо, що активізація справи формування Державного реєстру можлива лише за умови докорінної зміни порядку обліку об'єктів культурної спадщини. На нашу думку, доцільним є:

- формування реального механізму впливу громадських організацій, які діють у пам'яткоохоронній сфері (зокрема Українського товариство охорони пам'яток історії та культури) на формування Державного реєстру;
- створення регіональних експертних комісій, які мали б розглядати питання занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру за категорією місцевого значення.

Література:

1. Закон України «Про охорону культурної спадщини». *Верховна Рада України: офіційний веб-портал*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>
2. Кот С.І. Про стан збереження культурної спадщини України: Інформаційно-аналітичні матеріали до парламентських слухань «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні» 18 квітня 2018 р. / Відп. ред. В.М. Даниленко. НАН України. Інститут історії України, Центр досліджень історико-культурної спадщини України. К.: Інститут історії України. 43 с.
3. «Порядок роботи Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України». Наказ Міністерства культури України. *Верховна Рада України: офіційний веб-портал*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0650-12>
4. «Про затвердження Порядку обліку об'єктів культурної спадщини». Наказ Міністерства культури України. *Верховна Рада України: офіційний веб-портал*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0528-13>

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НЕУПЛАТУ (НЕПОЛНУЮ УПЛАТУ) ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОШЛИНЫ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Савостьянова И.В. ведущий специалист
по документационному обеспечению
Отдела принудительного исполнения
Центрального района г. Гомеля
(Республика Беларусь)

Граждане Республики Беларусь обязаны принимать участие в финансировании государственных расходов путем уплаты государственных налогов, пошлин и иных платежей [1, ст. 56]. В научной литературе существуют разные взгляды к понятию налогового правонарушения, и налоговой ответственности. Так, по мнению Е.Ю. Рудени под налоговым правонарушением в широком смысле понимается любое нарушение налогового законодательства: неисполнение или неполное исполнение налогового обязательства, влекущее его принудительное исполнение и взыскание компенсационно-штрафных санкций отраслевой природы (пеней) в соответствии с Налоговым кодексом Республики Беларусь (налогово-правовая ответственность); административные правонарушения против порядка налогообложения (административная ответственность); преступления в налоговой сфере (уголовная ответственность).